

REDACTIA

Arad, Str. Auliek (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/4
an fl. 5; pe 1/2 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Auliek (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1 pt. paroad: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare puță
cașune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Cartozi nefrancați nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Vorbirea P. S. Sale Episcopului Nicolae Popea.

Preasfințite Domnule Episcop!

Preaonorăților Domni și Frați!

O zi mare, o zi însemnată, o zi de bucurie, o zi de sărbătoare bisericească națională e ziua de azi pentru frații noștri Aradani, pentru întreg clerul și poporul din eparchia de Dumnezeu scutită a Aradului, Orăzilor mari, Ienopolei, Halmagiului și părților anexe din Banat.

Și cum să nu se bucure, cum să nu sărbătorească ei azi, când au fericirea de a-și primi: biserica pe mirele seu, scaunul arhieresc pe arhierul seu, întreaga eparchie pe capul, conducătorul și părintele seu sufletesc, nu impus de nimeni, ci ales prin reprezentanța diecesană în toată forma canonică și legală?

Ce deosebire, domnilor, între acum și odinioară în privința aceasta, adevărat în privința instituirii episcopilor în biserica noastră particulară din părțile acestea, din provincia noastră metropolitană de astăzi!

Odinioară ei ni se impuneau prin numire, în mod absolutistic, fără de a fi fost măcar întrebați credincioșii eparchiei veduți, ba și așa se instituiau ei numai cu mare anevoință, adese-ori numai trecând ani la mijloc, firește cu apriată intențiune, de a se reei și slabi ortodoxismul nostru.

Și erau episcopii astfel instituiți, mai cu seamă bărbați necunoscuți, ba chiar străini de naționalitate, străini de limbă, de datinile și obiceiurile noastre, ceea-ce firește provoca multe neplăceri și nedumeriri în biserică.

Triste și dureroase timpuri erau acelea domnilor, pentru biserica noastră ortodoxă română: când în poviul suferințelor cutropitoare, episcopii amintite mai în sus trebuia să apună, și credincioșii lor, căutând adăpostire, să se alăture la episcopia Aradului; când venerabila metropolie mamă din Ardeal, dându-i-se loviturile de moarte, încetă și ea, rupându-se astfel toate legăturile și unitatea canonică între ea și episcopii sufragane; când așa dar naia bisericii noastre naționale, isbită de vijeliile ispitelor confesionale și naționale, rătăcea din valuri în valuri, fără cârmă, spre cufundare și totală nimicire.

Dar Dumnezeu îndurările n'a voit nimicirea bisericii sale, nu moartea poporului său credincios, ci să fie viu și fericit. El trimise deci, în momentul suprem, când pericolul era mai mare, pe alesul său, în mijlocul nostru, pe un bărbat aproape extraordinar, care cu puterea geniului său și cu taria inimii sale, luptând cu un

gigant, isbit în sfârșit a ne mântui biserica: a ne restaura vechia metropolie venerabilă, a ne restitui autonomia și independența bisericii, a ne da statutul organic, și într-o organismul, bun și salutar, de care ne bucurăm astăzi.

Da, Domnilor, pururea va străluci, ca un luceafăr, pe orizontul bisericii și națiunii noastre, acest bărbat providențial, fericitul arhieriscop și metropolit, marele Andreu baron de Șaguna, care ni-a dat totul.

Se cuvine, Domnilor, să ne însemnăm acestea, la toate ocaziunile binevenite, ca să nu le uităm; căci cele ce le învățăm din pățania noastră, acelea mai bine ne știu călăuzi pe cărarea vieții, mai mult ne pot întări și însuflă în suportarea greutăților, în apărarea drepturilor, în susținerea, asigurarea și îmbunătățirea existenței noastre.

Aceste zise, să ne întoarcem acum la obiectul propriu, la însuși actul instalării.

Cunoscut Vă este, Prea Onorăților Domni, că în urma strămutării înalt Prea sfinției Sale Domnului fost episcop al Aradului Ioan Mețianu la Sibiu, devenind scaunul episcopesc al eparchiei acesteia în vacanță, venerabilul sinod diecesan electoral, ținut aici în Arad la 2/14 Maiu a. c., a ales de fiitor episcop pe Archimandritul și vicarul episcopesc, Prea Cuvioșia Sa Iosif Goldiș. Actul alegerii, trecând prin cenzura canonică a Prea Sfințitului Sinod episcopesc în 18/30 Maiu a. c. și mai pe urmă aprobându-se de Majestatea Sa Prea Înălțatul Împărat și Regele nostru apostolic Francisc Iosif I prin prea înalta rezoluțiune din 22 Iunie a. c., suslăudatul archimandrit Iosif Goldiș se hirotoni în 4/16 Iulie a. c. în biserica catedrală metropolitană din Sibiu întru episcop, provăzându-se cu jurisdicțiunea episcopescă pentru diecesă Aradului, eară pentru faptea introducere în eparchie a Prea Sfinției Sale, pot zice, la străințea generală, căzu soartea pe mine.

Fiind deci onorat cu această misiune distinsă, acum a doua oară în această eparchie, îmi iau voie a da cetire actelor relative la instalare și a introduce prin urmare pe Preasfinția Sa noul episcop în scaunul arhieresc.

(Se cetese actele și se introduce episcopul în scaun).

Eată, domnilor, faptea și canonică reintregire a scaunului vacant episcopesc al eparchiei Aradului îndeplinită. Eată, suit pe scaunul arhieresc alesul bisericii, însuși fiul și fratele D-Voastre, ieșit din sinul poporului. Eată ordinea și foloasele, ce le trage după sine un organism

bun, dacă se aplică în sinceritate, în spiritul canoanelor, pentru binele de obște, cu abatere dela interesele particulare, personale și speculative.

Prea onorăților domni! Înaltă cu adevărat și frumoasa e chemarea arhierescă, dar' totdeauna plină de greutate și de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Episcopul având misiune apostolică, trebuie să învețe cuvântul lui Dumnezeu, să fie apărătorul credinței, îndreptătorul legii, ocărmitorul bisericii, păstorul cel bun, care își pune sufletul pentru fiii săi credincioși.

Pentru aceea, se cere dela el lumină, învățătură, știință și fapte bune morale, căci scris este: „Așa să lumineze lumina ta înaintea oamenilor, ca văzând faptele tale bune, să mărească pe Tatăl din ceruri.”

Va să zică: episcopul trebuie să fie un exemplu de virtute, și să premergă întru toate ca exemplul cel bun, nu numai cu cuvântul, dar' și cu fapta, ceea-ce numai pe lângă o rezoluțiune și abnegațiune desăvârșită poate avea loc.

Eată, Domnilor, că episcopul deodată cu hirotonirea sa, îmbracă mil de sarcini, mil de datorințe pe umerii săi, pe care trebuie să le îplinească cu zel apostolic, dacă vrea să corespundă chemării sale arhieresti, să îmbrace arhieria cu demnitate, nu pentru sine, ci pentru biserică, nu pentru interesele sale personale, ci pentru binele de obște,

Astfel fiind, primiți deci Domnilor, pe Prea Sfinția Sa cu bucurie, îmbrățișați-l cu căldură, și întimpi-nați-l cu iubire fierască pe toate cărările activității sale arhieresti, căci numai așa urmând, în conlucrare armonică, îi va fi cu puțință a conduce eparchia spre mulțămirea generală.

Prea Sfințite Domnule Episcop!

Cu plăcere accentuez aici, la greutatea datoriilor, ce apasă umerii Episcopului, și Prea Sfinția Ta încă o ai recunoscut în cuvântarea rostită la hirotonire în Sibiu, adăugând: „că dragostea și conștiința datoriei toate le rabdă.”

Așa e, Prea Sfințite. Dragostea e temelul tuturor lucrurilor celor bune; dragostea ușurează sarcinile datoriilor noastre; dragostea alină și durerile cele grele ale vieții omenești preste tot.

Tot dragostea prin urmare ne va ușura și alina, să fim siguri, și greutatea cea mai mare, care covârșește toate greutățile la oaltă: durezza apăsătoare a inimei, născută din însăși împlinirea datorințelor arhieresti. Știm, că episcopul e dator, „să învețe, să mustre, să spună adevărul cu vreme și fără de vreme”. Dar aceasta

nu tuturor le place, ba adeseori ură trage după sine. Dee-ți D-zeu, Prea Sfințite, putere și taria sufletului, ca să porți și această greutate și toate sarcinile arhieresti cu înlesnire; dee-ți D-zeu ani mulți, că să poți păstori biserica lui Christos îndelungat, spre binele și fericirea clerului și a poporului eparchial!

PĂSTORALA.

I O S I F,

din îndurarea lui Dumnezeu drept-credinciosul episcop al bisericii greco-orientale române în părțile Aradului, Orăzilor mari, Ienopolei și a Halmagiului, precum și în celea adneaxate din Banatul Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparchia Aradului: dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

După-ce prin înaintarea prea bunului nostru episcop, a înaltpreasfințitului Domn Ioan Mețianu, la demnitatea de arhieriscop al Transilvaniei și metropolit al Românilor gr.-orientali din Ungaria și Ardeal, a devenit în vacanță scaunul episcopesc al eparchiei Aradului, reprezentanții clerului și ai poporului întruniți în sinodul eparchial extraordinar dela 2/14 Maiu a. c. inspirați de sfaturile providenței necuprinse de mintea omenească, și-au concentrat încrederea în umilința noastră, chemându-ne astfel la vedușul scaun episcopesc al Aradului, și după ce votul reprezentanților acestei eparchii a obținut aprobarea preasfințitului sinod episcopesc al provinciei noastre metropolitane, și preafnalta sancțiune a Majestății Sale preagrațiosului nostru împărat și rege apostolic Francisc Iosif I.: Noi, după primirea darului prea sfânt arhieresc, astăzi furăm introdușt solemn în scaunul episcopesc prin Preasfințitul Domn Nicolae Popea, episcopul diecesei surorii a Caransebeșului, ca mandariul înaltpreasfințitului nostru Metropolit, și cu introducerea deodată înțărăm în funcțiunea de episcop diecesan al Aradului.

Am fost și suntem conștii de marea răspundere a chemării arhieresti, cunoaștem greutatea jugului evanghelic mai ales în zile grele, cum sunt și celea de astăzi, și dacă totuși Ne-am încumetat a primi pe umerii noștri această grea sarcină împreună cu mare răspundere înaintea lui D-zeu și a oamenilor, am dat ascultare glasului bisericii. Ne-am supus cu umilință, cu pietate și devoțiune creștinească sfaturilor providenței dumnezeiești, care prin sufragiul reprezentanților acestei eparchii ne-au chemat la această demnitate.

Am primit dară toașgul archiepiscopesc însufleșit de iubirea și încrederea, cu care ne-au distins reprezentanții clerului și poporului prin sufragiul lor; am ocupat scaunul episcopesc al acestei diecese după dispozițiunea providenței, și începem astăzi funcțiunea de arhieru cu credința fermă în Domnul ceriului și al pământului, și cu cuget rezoluș de a lucra din toată inima și cu toată virtutea noastră, pentru ca toate afacerile noastre bisericești din eparchie, să se desvolte în spiritul evangheliei Domnului.

O plăcută datorință ne va fi astfel : a stăruii înainte de toate pentru cultivarea și întărirea dragostei evanghelice între eparhioșii noștri și sufletești, ca astfel în toate afacerile, care privesc interesele comune ale diecezei, clerul și poporul nostru credincios să fie una ;

a stăruii, ca toate elementele constitutive ale bisericii noastre, — cari și altcum după poziția ce ocupă în societatea creștinească, chemate sunt la lucrare armonică pentru dezvoltarea și prosperitatea afacerilor bisericii noastre, — să se grupeze și consolideze spre scopul comun, ca astfel ca toți, în bună înțelegere și dragoste creștină, să putem susține instituțiile culturale existente și să punem macar baza altor asemenea instituții, ce mai lipsesc ; să putem promova morală și disciplină, și ca toate afacerile noastre bisericesti, școlare și educaționale în centru și în dieceză, să se desfășoare în spiritul evangheliei Domnului, pe bazele canonice ale bisericii noastre naționale.

Dar, ca să putem ajunge toate acestea măcar în parte, pe lângă ajutorul Domnului, pe care-l cerem în toate zilele vieții noastre, și acum cu mai multă osârdie și cu mulțumită pentru toate câte ni-a dat nouă, avem îndoielă trebuință și de ulterioara voastră iubire și încredere, de sprijinul și conlucrarea voastră, iubit cler și popor credincios ! și de aceea, astăzi, când prima dată ne adresăm vouă, iubit cler și popor, înainte de toate vă salutăm și îmbrățișăm cu dragoste părintească, rugându-ve pe toți, ca iubirea și încrederea voastră să ni-o păstrați și în viitor, precum și noi vom nisui a justifica prin fapte această iubire și alipire ; să ne sprijiniți în nădejțile noastre îndreptate spre scopul de mai sus, ca astfel în spiritul evangheliei Domnului să putem lucra în buna înțelegere spre realizarea justelor aspirațiuni ale bisericii noastre naționale.

După cari recomandându-ne sfintelor voastre rugăciuni — și împărtășindu-vă tuturor binecuvântarea noastră arhierască, vă asigurăm de acum despre nestrămutata noastră iubire pentru voi toți.

S'a dat în reședința noastră episcopescă din Arad, la 20 Iulie (1 Aug.) 1899.

Al vostru tuturor

de binevoitor episcop :
Iosif Goldiș.

Presă maghiară despre vorbirea contelui Tisza.

Toate foile maghiare publică articole privitoare la vorbirea ce a ținut la banchetul episcopesc din Arad contelei Tisza István.

„Egyetértés“ în Nrul de la 3 August serie, între altele :

„Primul pas necesar pentru a deștepta simțăminte frățești este : să fim sinceri. Și noi, Maghiarii și ei, Românii, amândoi trebuie

să fim sinceri. Până acum această sinceritate s'a manifestat îndeosebi numai prin aceea, că ne aruncăm învinuirile unul altuia în față, necruțând, bine înțeles, nici exagerările. Am spus unii despre alții tot felul de insanități ; dar' propriile sale greșeli nimenea nu le mărturisă ; ba chiar fiecare zicea că stă de-asupra oricărui greșel. Românii nici nu amintiau de Maghiarii altfel, de cât ca de niște năvăliori cari au cutropit frumoasa lor țeară ; ear' acum vreau să despoaie pe urmașii lor de limba, naționalitatea și de credința lor. Ear' noi în oricine se zicea Românii miroseam un *Horia, Cloșca, Iancu ori Avente*. Noi Maghiarii nici atâta țărnie n'am avut, de a lua în considerație circumstanțe atenuante la judecarea asupra blăstămățiilor săvârșite la 1848. . . .

„Astfel de circumstanțe atenuante sunt spre pildă : îndemnul camarilei din Viena ; nivoul cel de jos intelectual al poporului ; timpurile pline de turbareală ; sau faptul, că *trupele lui Hatvani*, pe durata negocierilor de pace, pustiau cu foc și sabie pe Românii.

„Și mai puțin am luat în considerare și aceea, că în anul de pe urmă, miseria maselor fără avere a crescut într'un mod înspăimântător. Și a' crescut în toată țeara : nu numai acolo, unde trăesc naționalitățile, dar' lucru firesc, că fiecare parte a țării răsimte numai propriile sale necazuri.

„Părțile locuite de Maghiari se aruncă în brațele socialismului și injură pentru necazurile sale pe stăpănu-seu ; pe când Românii injură pe Maghiari pentru toate nevoile sale, căci în mâinile acestuia este puterea. Dar' înainte de toate n'am avut îndrăzneală a mărturisi, că n'am purtat de loc de grije de necazurile poporului român ; plângerile lui le-am răspins, rugările lui nu le-am băgat câtuși de puțin în seamă, ba-l și amăram ieri colo.

„Ei bine, să ne spunem reciproc asemenea sincerități, dar' să ni-le spunem fiecare și nouă înșine. . . . și apoi ne vom înțelege unii pe alții. Atunci apoi ne vom pute gândi asupra celor ce a zis Tisza István, anume, că *Românii și Maghiarii sunt așezați unul la altul* ; deoarece ce amândoi formează insule în mijlocul mării slave, care de o potrivă spală țermurile ambelor insule. *Cu puteri unite mai ușor putem construi zăgazuri.* . . .

„Un pas mare am și făcut deja întru înfrânarea agitațiilor, stabilind minimumul plății preoților. Valachimea din România încă trebuie să facă și ea un mare pas, dacă voeste să conteze pe noi ței pe prietenia noastră. . . . Noi nu cerem de cât iubirea de patrie celui ce trăește

în această țeară. Să dea dovezi despre aceasta și se vor convinge că n'au prietin mai sincer de cât pe Maghiari. . . .

„Pesti Napló“ în Nrul de la 3 Aug. serie :

„Iscăim și noi cele spuse de Tisza István în toastul seu din Arad, care a proclamat, că Maghiarii și Românii sunt neamuri avasate unul la altul în aceste părți ale Europei. Dar' nimeni să nu conchidă din această declarație mai mult, de cât aceea, că voim să trăim în înțelegere frățească cu Românii noștri sub scutul libertății și al statului unitar maghiar ; precum și în bună vecinătate cu Românii din România ; dar' numai așa, dacă o rup cu legendele daco-romaniste.

„Dar federalism în oric- ce formă, este lucru cu neputință pe pământ maghiar ; cu el nu pactăm sub nici un fel de împregiurări, dar' nici n'avem motiv de a pacta. Să nu ne resfățăm în iluziunea, că măcar numai și pe unul singur dintre dușmanii adeverați ai statului maghiar am pute să-l desarmăm prin vorbiri bine sunătoare și cu măguliri“ . . .

„Budapesti Napló“ își începe articolul cu ironie la adresa lui Tisza, mai ales privitor la regretul exprimat că nu știe vorbi românește, apoi continuă textual :

„În legătură cu această scuză, atât dl episcop *Popea*, cât și vestitul *Vasile Mangra*, pricep vorbirea maghiară și deodată descoper amândoi, că între Românii și Maghiarii n'au fost până acum decât niște frecări la suprafață ; și că și acestea ar înceta, dacă Ungaria ar delega printre Români întru mișca la banchet un astfel de om politic plin de tact, care după multe toasturi românești ar cere scuze, că nu știe românește. Ah ! ce bine le cade la inimă Românilor, la masă albă ! . . .

„Nu poți înțelege, nu-i vorbă, îndată că la ce fel de apropiere flutește agitatorul-frate cel voinic, căci în declarațiunea contelui Tisza István nici o literă n'a fost ceva nou din punctul de vedere politic. . . .

INAINTE DE CATASTROFĂ.

Înainte de asta cu 50 de ani și în preajma depunerii armelor din partea revoluționarilor unguri în mâinile Rușilor la Șiria, eată — după rapoartele maghiare — ce s'a petrecut în zilele de

26—29 Iulie 1849.

În 26 Iulie : Gorciacov ocupă Tiszatűred, Korponay se retrage la Dobrișin. — Ciodaev și Sass atacă la Onod o parte a armatei lui Görgey. Paschievich rechiamă

pe generalul Ciodaev la Mișcolț, ear' din-sul ia la goană mai departe pe Görgey în calea lui peste Tisa. — Generalul Vécsey peste noaptea din 25—26 bombardează Timișoara, dar' e respins de garda cetății.

În 27 Iulie : Kossuth dă un ordin de zi, în care se plânge, că orașele și satele s'au codit a da arme cerute pentru salvarea patriei, pe când de frică—toate armele le-au pus la dispoziția dușmanului. — Îmbiat de Kossuth să primească comanda supremă a armatei, generalul Bem declară, că el numai în acel cas e aplicat s'o primească dacă pe timp de două luni dieta îi dă puterea dictatorială. Două luni—zice Bem—sunt destule, pentru ca să curețe pământul maghiar de ori-ce dușman.

În 28 Iulie : Lupta dela Gesztely între ostirea lui Leiningen și între a lui Grabbe se întâmplă cu pierderi din ambele părți. Rușii se retrag la Mișcolț. Întâlnirea lui Kossuth cu Görgey e zădărnicită de trupe căzăcești și Kossuth e silit a se reîntoarce, fără nici o ispravă, la Seghedin, unde magazinul cu prav de pușcă în urma unei teribile explozii este aruncat în aer, ucizând 800 de oameni.

Banul Iellacici prin o proclamație către Croați și Slavoni îi provoacă pe aceștia la alipire către Austria și la supunere către împăratul.

În absența lui Kossuth, ministrul-president *Szemere* propune dietei la Seghedin un proiect de lege despre egala îndreptățire a tuturor naționalităților și despre emanciparea oarelor. Proiectul e primit, și la propunerea ministrului de finanțe *Duschek* guvernului i-se votează un nou credit de șezecize de milioane. Dieta își suspendă apoi ședințele, până când acțiunea de războiu îi va îngădui reînceperea lucrărilor.

În 29 Iulie : Generalul austriac *Clam-Gallas* atacă cu vehemență trupele de sâcui ale lui Gál Sándor la Tușnad și la Csikszék, fugărindu-le în toate părțile.

Trupele lui Görgey trec Tisa pe la Tokaj și pornesc spre Nyiregyháza. Tot atunci și Paschievich își trece grosul trupelor peste Tisa pe la Csége.

Peste noapte consiliul de ministri la Seghedin hotărăște, să trimită în tabăra lui Görgey pe ministrii *Szemere* și *Batthyány Kázmér*, ca să se înțeleagă cu dînsul în privința tractărilor de armistițiu cu Rușii.

NOUȚĂȚI

Arad, 5 August n. 1899

Dureri kossuthiste. La 12 c. se va sfinți din nou statuul lui Henzi, așezată în parcul școlii militare din Pesta. Cu privilegiul acesta vor fi mari păreri militare, la cari M. Sa va fi reprezentat prin arhiducele Iosif, comandantul honvezilor.

Lucrul acesta „Egyetértés“ îl ia ca o umilire a Ungurilor și în numărul de azi își plânge cu amar durerea și rușinea

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

Aurelia Cionca.

O copilă fenomen, un geniu. Văzând-o și ascultând-o, ne face să înțelegem, că nu-i poveste ceea ce se vorbește despre artiștii muzicanți, cari încă în frageda vârstă a copilăriei au pus în uimire lumea. Adesea trec veacuri, până ce D-zeu trimite pe pământ asemenea arătări.

Cum să nu fim deci mândri și veseli, când apusul acestui secol, pe terenul artei musicale, e luminat d'o Româncă geniu, când ne gândim că în același timp mai avem și pe tinerul *Enescu* ? ! Și cum să nu credem, că Cerul ne-a binecuvântat îndeosebi, când întreagă această strălucire se resfrânge, asupra noastră a tuturor, și se va resfrânge desigur, nu ca să treacă iute, ci vieța întreagă a copilei-geniu va fi un șir de triumfuri, cari toate vor înălța nu numai pe artistă, dar cinstă va câștiga și numelui de Român. Pentru-că mica Aurelia nu interpretează numai, ci și compune. . . . Nainte cu trei ani, când România întreagă era zguduită de teama că-l va pierde pe prințul Ferdinand, Aurelia (atunci de șapte ani) și-a plâns și ea frica într'o romanță d'un nespun farmec. Are până acum 33 compozițiuni,

toate ca peretea geniului ! . . . Prințesa Zeii au serutat pe frunte întreaga nație românească. Ear' ângerii au dus-o sub aripelă protectoare ale *Carmen Sylvei*. . . . Era și firesc, ca ființe atât de alese, să se întâlnească, măcar că una poartă coroană, ear' cealaltă se joacă încă cu păpușele.

I-am făcut cunoștință în curte, când se juca (alerga după Ionel Suciu), ca or' ce copil. O fetiță bine dezvoltată, mai ales brațele și mânele. Capu-i clasic, acoperit de păr blond și mai ales privirea ochilor ei blâni și senini, îți vestește însă par-că îndată, că ai a face cu un copil care iese de sub măsura chiar a copiilor mai distinși. O lume întreagă o desmiardă și chiar o resfătă, ea totuși rămâne atât de modestă și se alipește cu atâta iubire celor ce-o înconjoară. . . .

Cine n'a adorat-o, văzând-o ?

Duminecă seară, când a petrecut cu noi ascultând pe Ghiuțu, lăutarul dela Abrud, un adevărat pelerinagiu se po-nise spre masa unde ședea. Dar ea nu observa această atenție, ci se juca cu fratele ei și cu Ionel. . . . Numai când Ghiuțu cântă doina Ciobanului (care a pierdut oile), deveni atentă. Isi pironise ochii în văzduh și cu degetele-l drăgălase pare că arangea sub

clapele de pian accentele cari curgeau jalnic și duios din arcușul lui Ghiuțu. . . . Ce-o să fie Doamne, ce-o să fie, când peste câți-va ani, după ce va fi exhaustat și arta celor mai de frunte măiestri din Paris, se va reîntoarce să studieze comoara neprețuită de cântece populare și se va apuca de opere mari, luând ca motive jalea și bucuria Românilor ! . . . Are să facă epocă în istoria dezvoltării noastre artistice ! . . . Va străluci alături nu numai cu artiste ca Teodorini, dar harurile bogate vor fi isvor de însuflețire și înălțare pentru toate sufletele culte, pentru toți câți în arta musicală caută mângăiere, repaos or' veselie.

Eată de ce concertul de Marți seară a fost o adevărată revelațiune pentru publicul mare și distins adunat la „Crucea Albă“. Toți au admirat pe geniala copilă și aplauzele viforoase cu cari a fost primită fiecare piesă ce a cântat, nu erau convenționale, ci efluxul unei însuflețiri fără seamăn.

Să cânte piesele cele mai grele, piese de forță chiar pentru artiștii consumați, cu o ușurință de par-că ar netezi perul păpușii sale, în același timp însă cu o artă și însuflețire, de părea că întreaga-i ființă este numai inimă și simțire, — eată ar-

tista desăvârșită. Să știi comunica însă chiar și profanilor simțirile tale, să știi ridica mulțimea la înțelegerea dată numai ție de Creator, eată geniu!

Aurelia Cionca a fost admirată în amândouă aceste calități. Bătrânii venerabili, ca episcopii *Nicolae Popea* și *I. Goldiș*, au rămas uimiți și au îmbrățișat pe aleasa Zeilor și toți într'un extaz am aclamat-o.

Ce fericire ar fi pentru noi, Românii din statul ungar, dacă geniala copilă ar face în fiecare an câte un turneu cel puțin prin orașele mai principale ale noastre. S'ar provoca în juru-i o mișcare nu artistică numai, dar s'ar da prilej pentru însuflețire națională cu atât mai edificatoare pentru noi, cu cât mai sterpe sunt celelalte terene ale vieții noastre publice.

De aceea îi și zicem : *la revedere*, dulce copilă ! Și dacă regina poetă *Carmen Sylva* te-a luat cu model, de pe care a zugrăvit ângerii din *evanghelia dela Argeș*, noi te păstrăm în suflet ca pe un geniu, trimis neamului : să-i fii spre mândrie și înălțare.

Russu Șirianu.

AURELIA CIONCA, geniala copilă, care împreună cu părinții săi a fost oaspele familiei Dr. I. Suciuc, a plecat ieri din Arad. Născută de plecare, încă Mercuri după amiază, Aurelia a cântat într-un cerc mai restrâns de amici și prietenilor în ale muzicii, între aceștia și dl vice-comite Dálnoky Nagy Lajos. A cântat îndeosebi compoziții de ale sale, între ele una („Dor de țară”), compusă pe când abia împlinise cinci ani. A cântat apoi piese din cele mai grele de compozitori clasici; pe toate cu o artă și simț încât a pus în uimire pe auditori. Dl vicispân, drept semn al admirației sale, i-a și trimis ieri un splendid buchet.

Nou doctor român. Din Lipsea ni-se vestește, că dl *Sextil Pușcariu*, fiul dlui adv. Iosif Pușcariu din Brașov, a făcut cu bun succes doctoratul în filosofie la universitatea de acolo.

Biserica română din Viena. Cetim în „Patria” din Cernăuți: „Comitetul instituit de colonia română din Viena, în scopul de a înființa acolo o biserică română gr. or., — a ales zilele trecute pentru timpul vacanțelor un subcomitet, în fruntea căruia stă valorosul medic român din Viena, dl Dr. Sterie Ciurcu. Această subcomisiune va purta toate agendele până la prima Octombrie. Ea este instanța, la care va sosi rezoluțiunea consistorului metropolitan din Cernăuți. Să dorim, ca cel puțin față de această cauză inocentă inspirația și zelul capului nostru bisericesc să nu ia căi contrare intereselor române.”

Hoț perdat și s'a găsit. Din *Német-Saagh* se scrie, că fostul primar de acolo *Mészáros Béla*, care înainte de asta cu cinci ani după-ace defraudase o considerabilă avere dela comună, dispăruse, — acum din întâmplare a fost prins și predat tribunalului.

Un exemplu de laudă. Ni-se comunică plăcuta știre, că dl avocat din Alibunar *Dr. George Miclea* a făcut următoarele dăruiri pe altarul culturii noastre naționale: În favorul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a dăruit 200 coroane; pe seama „Societății pentru fond de teatru român” 100 coroane, ear pentru înființarea parohie române în Panciova 100 coroane. Cu totul: 400 coroane. Exemplul dat de dl avocat Miclea este atât de nobil și generos, că el se laudă de sine, și n'are trebuință, decât de mulți imitatori între fiii națiunii.

Mănăstirea Putna. „Patria” primește următoarea știre: „În vara aceasta se va restaura întreaga mănăstire a Putnei sub conducerea Preacuviosului egumen și arhimandrit Vasile Rennei de Hersești; ear în primăvara anului 1900 se va renova biserica cea mare a mănăstirii Putna, unde zac osămintele scumpe ale eroului Ștefan-cel-Mare și Bun.”

Un oraș în flăcări. Se scrie, că o întreagă parte din orașul *Rodno* este în flăcări. Focul s'a început cu spitalul militar și s'a extins asupra mai multor edificii publice și private, cari toate s'au prefăcut în cenușă. Paguba pricinuită este foarte mare.

Foc. Ieri pe la orele 5 după amiază s'a aprins un grajd dela casarma honvezilor-husari din piața târgului de aici. Întreg coperișul și podul au ars de tot, rămânând numai pârșii goi. Dintre caii și înuși acolo numai unul a perit, ceilalți au fost scăpați la vreme.

Telescopul papei. Episcopul Tognietti din Montelcino a pornit o colecție, pentru ea să cumpere papei Leo XIII., cu privilegiul proximalului său iubitor, cel mai mare telescop din lume.

Telescopul acesta, care papa îl va dăruia institutului astronomic din Vatican, costă 300.000 lire.

Copii perduți. Se vestește din Cairo, că în pătratul trecut al anului 164 copii au perit din oraș. Dintre aceștia 7 au fost găsiți de poliție și 50 din partea rudelor; ear ceilalți 107 copii au căzut jertfe canibalilor și crocodililor din râul Nil.

„Pensia morților.” Sub acest titlu foile maghiare zile de-a rândul au scris despre înșelăciuni ne mai auzite încă, săvârșite de un anume *Gubics György*, consilier pensionat, care mai mulți ani de-a rândul, prin cuitanțe false, a ridicat sume de la erarii în numele mai multor domni pensionați — *noștri însă de ani d. zile*. Abia acum a fost prins cu înșelăciunile sale și a fost arestat la tribunalul din Pesta, unde marele escroc *Gubics* a recunoscut toate excocheriile și falsificările de acte. Cercetarea continuă, pentru-că se dă cu scoteală că dl consilier a păgubit cassa statului cu sume enorme, mai ales că dînsul ducea o viață de tot boierească.

De laudă. Precum auzim, comitetul comitatens administrativ din *Bectherecul-mare*, a dispus, ca în comuna *Sefcherin* lângă *Panciova*, să se înființeze la școlăle comunale și o clasă cu limba de propunere română, ca școlarii români să nu mai învețe în școlăle comunale sârbești, ci românește. În *Sefcherin* sunt sute de școlarii români, și totuși în școlăle comunale până acum li-se propune în limba sârbească.

Necrolog. Ni-se trimite următoarea veste tristă: Subscripții, zdrobiți de durere, anunțăm în numele nostru, al numeroaselor rudeni și cunoscuți moartea neuitatului nostru soț, tată, fiu, frate, ginere, cumnat și unchiu *Terențiu Nonu*, preot român gr. or. în Moneasa, care în anul al 38 lea al vieții sale, după scurte suferințe, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 22 Iulie v. a. c. la orele 10 seara. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă eternă Sâmbătă la 24 Iulie v. a. c. la 3 oare d. m. după ritul bisericii orientale în cimitirul din Moneasa. *Moneasa*, la 28 Iulie v. 1899 Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! *Ved. Lucreția Nonu* născ. *Crainic*, ca soție. *Ved. Ana Nonu*, mamă. etc.

Trimitem sincere condolențe familiei greu încercate.

— *Vasile Biro*, capelan român gr.-or. în comuna *Herendești* și membru în direcțiunea institutului de credit și economii „*Lugoșana*”, a răposat Marți, în 1 August n. a. c. Inmormântarea i-s'a făcut ieri, în 3 August n. Fie-i țărina ușoară.

Revocare și avis. Adunarea generală a „*Reuniunii Investitorilor români gr.-ort.*”, de la școlăle confesionale din diecesa *Caransebeșului*, convocată pe 8/20 și 9/21 August a. c., la cererea fruntașilor din Orșova, cari arată că din cauza concentrării honvezimii în Orșova, tocmai pe terminul publicat, — adunarea nu se poate ține la termen, apoi la insistința mai multor investitori înrolați la exercițiile militare, scrisul presidiu se vede necesitat a o revoca și după o serioasă consultare și combinare cu fruntășii din Orșova, se designează alt termen pentru ținerea adunării generale și anume: pe 22 și 23 August v. (3 și 4 Septembrie a. c.) cu programul publicat deja. — Aceasta se aduce la cunoștința P. T. domni membri ai „*Reuniunii*” și a Onor. public spre orientare cu acel adaos, că publicațiunile referitoare la favorul de

călătorie pe calea ferată și pe Dunăre și până la Orșova și retur, vor urma ulterior. — *Bocșa montană*, în 22 Iulie (3 August) 1899. Pentru presidiu: *Ioan Marcu*, notar general al Reun.

Bibliografie. „*Carol I*”, dramă națională în cinci acte, de *Traian Victor Țeranu*, a apărut la București în tipografia M. Tickes, și constituie o lectură interesantă. Ea se petrece în timpul războiului pentru independență (1877—78) și începe expunerea motivelor de războiu, decurgerea războiului și terminarea lui.

Cortegiul măreț de Duminecă a fost fotografiat la mai multe intervale și din deosebite locuri, de către dl *Kossák József*, fotograf al Curții imp. și reg. din Arad (Templom uteza). O foarte reușită fotografiare s'a făcut atât a banderului cum era înșirat d'a lungul bulevardului, cât și a trăsuri episcopesci, cu mulțimea enormă de popor, care umplea întreg teritoriul dela teatru până pe la banca „*Victoria*”. În mai multe vitrine din oraș aceste tablouri sunt obiectul interesului public.

DIN BUCOVINA.

Pentru „*Casa națională*”. În numele său de Mercuri „*Patria*” din Cernăuți publică apelul comitetului „*Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina*”, privitor la înființarea unei „*Casa naționale*” în capitala țării. Apelul sună:

„Fraților Români!

„*Tuturor Vă este cunoscută situația grea, prin care are să străbată mult încercatul nostru popor. Grăbiți cu toții, mic și mare, și sacrificați obolul vostru pe altarul națiunii. Progresul cere sacrificii și scopul rîvnit de noi merită să fie din răspuțeri spriginit! Alte popoare au recunoscut la timp absoluta necesitate de asemenea centre naționale culturale și le-au și ridicat deja. Fraților Români! Nică noi să nu rămânem în urmă! Toată suflarea românească să se facă cel mai aprig agitator pentru realizarea acestei întreprinderi și izbânda trebuie să fie a noastră! Oferte marimonioase se adresează la cassarul „*Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina*” dl prof. *Florea Cârștiuc*, Cernăuți, Strada *Cherescu* Nr. 8.”*

„În Casa națională — zice „*Patria*” — se vor concentra toate societățile și instituțiile române din capitală și ori-ce întreprindere națională va afla aici căpătăiu sigur și corăspunzător. Casa națională va fi terenul, pe care se va întâlni întreaga societate română. Casa națională va fi locul, unde se vor petrece aranjările sociale, unde se vor ține conferințe științifice, literare, se vor da concerte și reprezentații teatrale, de unde vor porcece toate întreprinderile naționale-române.”

Din public.

Reun. Inv. rom. dela șc. conf. ortod. din protopop. aradane I—VII. Nr. 21/1899

Mulțumită publică.

Onorata direcțiune a institutului de credit și economii „*Victoria*” din Arad a binevoit a se înscrie de membru fondator la reuniunea noastră investitorească, dăruind reuniunii în scopul acesta suma considerabilă de 100 fl. v. a.

Și până când va trece cauza prin adunarea generală, binevoiască marimonio-sul donatoriu a primi pe această cale cea mai călduroasă mulțumită publică a noastră,

asigurarea că reuniunea se va nisui în tot-de-una a coresponde așteptărilor nobile ce pot răsări din atare faptă laudaveră și deamă de imitat.

Din ședința ordinară a comitetului central ținută la 31 Iulie n. 1899.

Arad, 4 August n. 1899.

Pentru comitet:

Prof. *Teodor Ceantea*, Iosif *Moldovan*,
președinte. secret. I.

Posta administrației

D-lui *R. A.* în *R.* — Nu e școală civilă, ci „școală de fete superioară”, unde pentru externe: taxa de înscriere e 2 fl. și didactru: 40 fl., plățiți cel mult în patru rate; ear pentru interniste: 16 fl. lunar.

D-lui *Răbăgia*: Foaița și-am expedit-o regulat la adresa ce ni-ai dat. Noi nu purtăm vina.

ULTIME ȘTIRI

Dreyfus și Eszterházy, Paris, 5 August. Redacția ziarului „*Matin*” a înmănat reprezentantului comisariatului guvernial la procesul din *Rennes* scrisoarea, prin care *Eszterházy* declară, că borderoul (pe baza căruia s'a condamnat *Dreyfus*) el l'a scris la poruncă mai înaltă.

Contra ș-lui 14. *Salzburg, 5 August.* Ieri și azi noapte au fost aici colosale demonstrațiuni în contra ș-lui 14. Poliția a năvălit cu arma asupra demonstrațiilor, arestând pe mulți. Sunt numeroși răniți.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele *Kneippiane*.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui *Dr. Iulius Schopper* în Oravița (*Krassó-Szörény m.*)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT

este

CAPTOLIN-ul

Se poate căpăta în toate apotecele și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ

în Arad.

ECONOMIE.

Grâne.

4 August.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu nou	fl. 7.70—8.10	8.90—9.20
Oct.	—	8.53—8.55
Cucuruz Aug.	4.45—4.65	4.70—4.71
vechiu	—	4.60—5.25
Orz vechiu	5.60—5.80	5.70—7.—
nou	4.60—4.80	5.55—5.57
Săcară Aug.	5.90—6.10	6.90—7.15
pe Oct.	7.50—7.70	6.74—6.75
Ovăs Aug.	4.70—4.80	5.85—6.00
Oct.	—	5.44—5.48

Editor: *Aurel Popovici-Barclan.*

Redactor responsabil *Ioan Rusu Sirlanu*

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

- Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete
- Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.
- Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.
- Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.
- Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,
- Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.
- Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.
- Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.
- Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand
- Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăști, cu portr. lui T. Doda.
- Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portr. autorului.
- Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.
- Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.
- Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.
- Nrele viitoare: Din Istoria Bănătuului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872).

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Directia.

Conferințele învățătoarești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătoarești din archidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisari consistoriali. La sfârșit se află trei lucrări mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală!”

„Vulturul”, unica foaie umoristică română ce apare în Oradea-Mare sub conducerea dlui Iustin Ardelean deschide abonament pentru al II-lea semestru. Foaia e abundanță în cele mai bune ilustrații, caricaturi originale, glume, anecdote populare, etc. Recomandăm cu toată căldura publicului nostru sprijinirea acestei foi care dela înființarea ei tot mereu progresează dezvoltând cu bun succes ramul umoristic în literatura noastră. Costul abonamentului de 6 fl pe un an și e a se abona del Administrațiunea „Vulturului” în Oradea Mare. (Nagyvárad)

Monografia comunei bisericesti române gr.-or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericei nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comunei bisericesti de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericeii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoții Eremia, la epitropul bisericeii Teodor Spuderca și la autorul, în Brașov.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”
Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1 80. plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

*****

La administrațiunea „Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul”, de Petru Vancu. Prețul 60 cr.

„Pribeag”, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

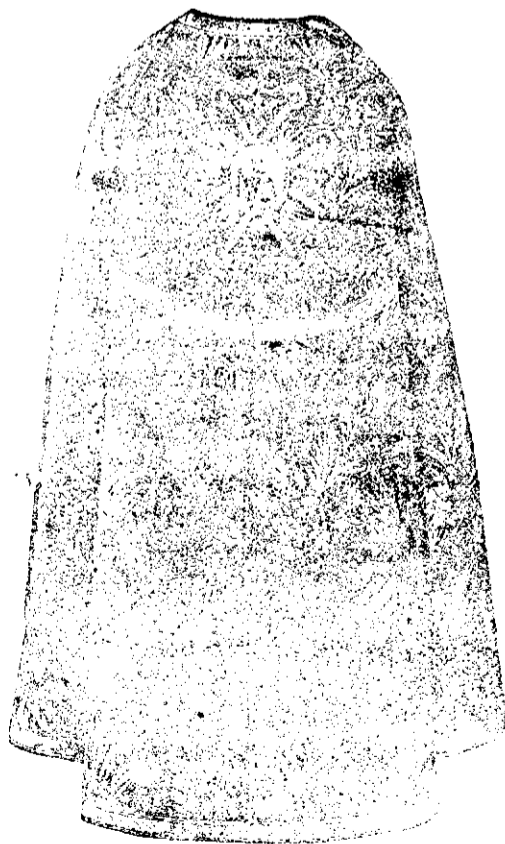
La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.”

*****

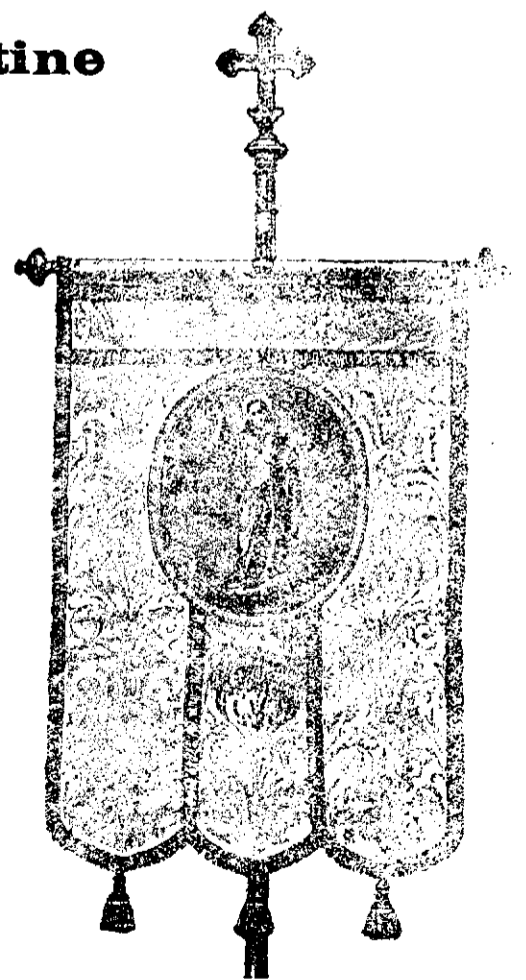
Strict după ritul grecesc

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdii pentru diaconi, Stihare, Prapore bisericesti, steaguri pentru reuniuni, Sfântul aer (Plastanița), Disc, Potir, Steluțe, Chivot Artoclasia (cutie pentru agneț) Di cheriu, Tricheriu, Cădelniță, icoane pentru iconostas etc. etc.

Prețuri curente (cataloge) bogat ilustrate se trimit la cerere gratis și franco

ERNEST KRIEKL & SCHWEIGER

VIENA I. KOHMARKT 2.

187 26—26